

ADIM BEŞ: YERELE ÖZEL ÖRGÜTLENME

Koray Çalışkan

Koray.caliskan@boun.edu.tr

Örgütlenme üzerine çok az düşünüyoruz. Bu dar wsutuna sığmayacak kadar geniş bir konu örgütlenme. Ezbere örgütleniyoruz. Bir tarafta arı gibi çalışan başarılı örgütçülerimiz, diğer tarafta emekçinin koluna girip "tamam hadi at imzayı" diyen, ikna etmek yerine, "bizimle dur, bizden ol" diyen, örgütlenmeyi bir kimlik seçmek zanneden örgütçülerimiz var. Oysa emekçi coğrafyalarına uygun, kullanılan dilden geliştirilen taleplere kadar her konuda dikkatli, esnek ve isabetli bir örgütlenme planına ihtiyacımız var. Her iş yerinde farklı olması gerken bu planın işleyebilmesi için bir iki önemli prensibe dikkat etmeliyiz.

PLANLI ÖRGÜTLENME

Öncelikle örgütlenmesinde çalışacağımız emekçileri tanımalı, onların diliyle onların taleplerine cevap verecek bir örgütümüz olduğunu anlatmalıyız. Örgütlenme köprü kurma sanatıdır. Emekçiler arasında bir şebeke inşa etmektir. Öncelikle emekçilerin karmaşık ve zengin evrenini çeşitli sektörlerle ayırırsınız. Zira kolayca kullandığımız o zor kavram sınıf, bu sektörlerin birbirinin içine geçmesiyle oluşur. Bu sektörler örgütlemek istediğiniz her emekçi grubunda farklıdır. Örneğin Kürtler, Sivaslılar, kadınlar, memurlar, erkekler, gençler, akademisyenler, öğretmenler, asistanlar, postabaşları, göçmen tarım işçileri, yerli tarım işçileri, MHP'liler, doktorlar, hemşireler, son üreticiler vs. Bu liste uzar.

Birbirine geçen halkalara benzeyen bu sektörler (örneğin Kürt kadın kamu çalışanları) kendilerine has kişisel ve sınıfsal sorun demetleriyle boğuşurlar. İşsizlik, öğlen tatilinin kısalığı, maaş düşüklüğü, kadınlara karşı ayrımcılık, kültürel olarak tanınmama, iş saatlerinin uzunluğu, laiklik, kilo, servisler, başörtüsü vs. Bu sorun demetleri de emekçi sektörleri gibi iç içe geçen katmanlardan oluşur.

İKİ ALAN BİR SENDİKA

Örgütlenmeden sorumlu sendikacının ilk işi bu iki alanın nasıl sektörlerden ve sorun demetlerinden oluştuğunu avucunun içi gibi bilmektir. Örgütlenme planı emekçilerin sorunlarıyla sendikanın çözümü arasındaki bağlantıların içeriğini tanımlar. Yani kendine has bir emekçi sektörünün kendine has acil sorunları üzerinden bir yaklaşım belirler. Ama görünmez iktidar ilişkilerini görerek ve bunları örgütlenme sırasında altüst etmeye kalkışmayarak yapar bunu.

Örneğin ne kadar iyi örgütlenme planı yaparsanız yapın, genç bir sekreter bir doçenti örgütleyemez ya da bir hasta bakıcı bir doktoru ya da bir tarım işçisi bir ziraat mühendisini.

Örgütlenme sırasında statü açısından aşağıda olan, yukarıya gitmez. Örgütleyenle örgütlenen arasında ya denklik ya da örgütleyen lehine bir avantaj olması gerekir.

Daha sonra sendika içinde bu farklar erir, daha yatay ilişkiler kurulur. Zaten kendini bir şey zanneden bir doçentle, yaşadığı dünyayı doçentten daha iyi yorumlayan bir hizmetli bir kere yanyaya geldikten sonra taban kendine gelmeye başlar. Ama bu daha sonra başarılır, örgütlenme sırasında değil.

SÖYLEM HARİTASI

Bu iki alan çalışıldıktan sonra ve sendikacılar emekçilerin her sektörünü temsil eden bir örgütlenme grubu kurduktan sonra geriye bir kaç önemli husus kalır. Öncelikle sendika karşıtı söylemlere dikkat edilmeli. Bunlar bir kaç ortak söylemden beslenir. Soy bir apo-litiklikten ("ne gerek var başımıza iş açmayalım şimdi"), seçici politikliğe ("Eğitim Sen ÖDPlilerin sendikası, benim işim olmaz"), sendika karşıtlığından (sendikalar bir işe yaramaz), ırkçılığa ("siz Kürtçüsünüz!") savrulan bir sendika karşıtı akıma karşı kürek çeker örgütçü. Her örgütlenme planı, karşılaşıacağı sendika karşıtı söylem haritasını çıkarmalıdır.

Eğer sendika karşıtı söylem haritası iyi çalışılırsa, ve özgül her karşı çıkış için hazır ve ikna edici cevap çerçeveleri önceden belirlenirse ve bir de üstüne bu cevaplar diğer örgütçü arkadaşlarla yapılan provalarda iyice pişirilirse, kitleselleşmek için geriye bir tek çalışkanlık kalır. Bir de kurucu söylemlerden sakınma...

KURUCU SÖYLEMLERE BULAŞMA

Kurucu söylemlere uzak kalmak gerek. Yani Atatürk'e saygılı bir öğretmene "Kemalizm ne başardı ki bu ülkede!", dini bütün bir sekretere "din halkın afyonudur!", milliyetçi bir tersane işçisine "Türk değiliz, işçiyiz!" vs denmemeli. Yanlış anlaşılmasın, bunlara inanalım ama millete söylemeyelim tarzı bir öncü örgütçülük önermiyorum. Kurucu söylemler kimlik inşasının parçasıdır, fikir inşasının değil. Bataklığa benzerler, içinde debelendik-çe sizi yutarlar. Onun için en iyisi onlara uzak durmak, çamurundan dilimizi örgütlenirken esirgemektir.

Bunu başarmak çok zor. Zira bu söylemler sıklıkla çıkıyor karşımıza ve bizi içine atıveriyor. Ancak deneyimle bunun da üstesinden gelmek mümkün. Abdullah Aysu ile çiftçi sendikaları örgütlenme çalışması yapmaya Aydın'a gitmiştik yaklaşık altı ay önce. Bu son prensibin özellikle köylülerle nasıl işlediğini en iyi o göstermişti. Yılların deneyimiyle, hiçbir kurucu söyleme bulaşmadan ve söylemek istediği her şeyi de söyleyerek, hiç hayır demeden ve herkesin gönlünü alarak ayrılmıştı her kahveden. İyi bir örgütlenme planı, eğitilmiş ve heyecanlı örgütçüler ve söylemsel dikkatle, anti-kapitalist sendika ve konfederasyonların önümüzdeki çeyrek yüzyıla damgalarını vuracaklarına eminim. Durumumuz neoli-berallerin

30 yıl önceki haline benziyor. Şimdi zayıfız, ama gelecek bizim. Dikkat ve sabırla çalışmak lazım.